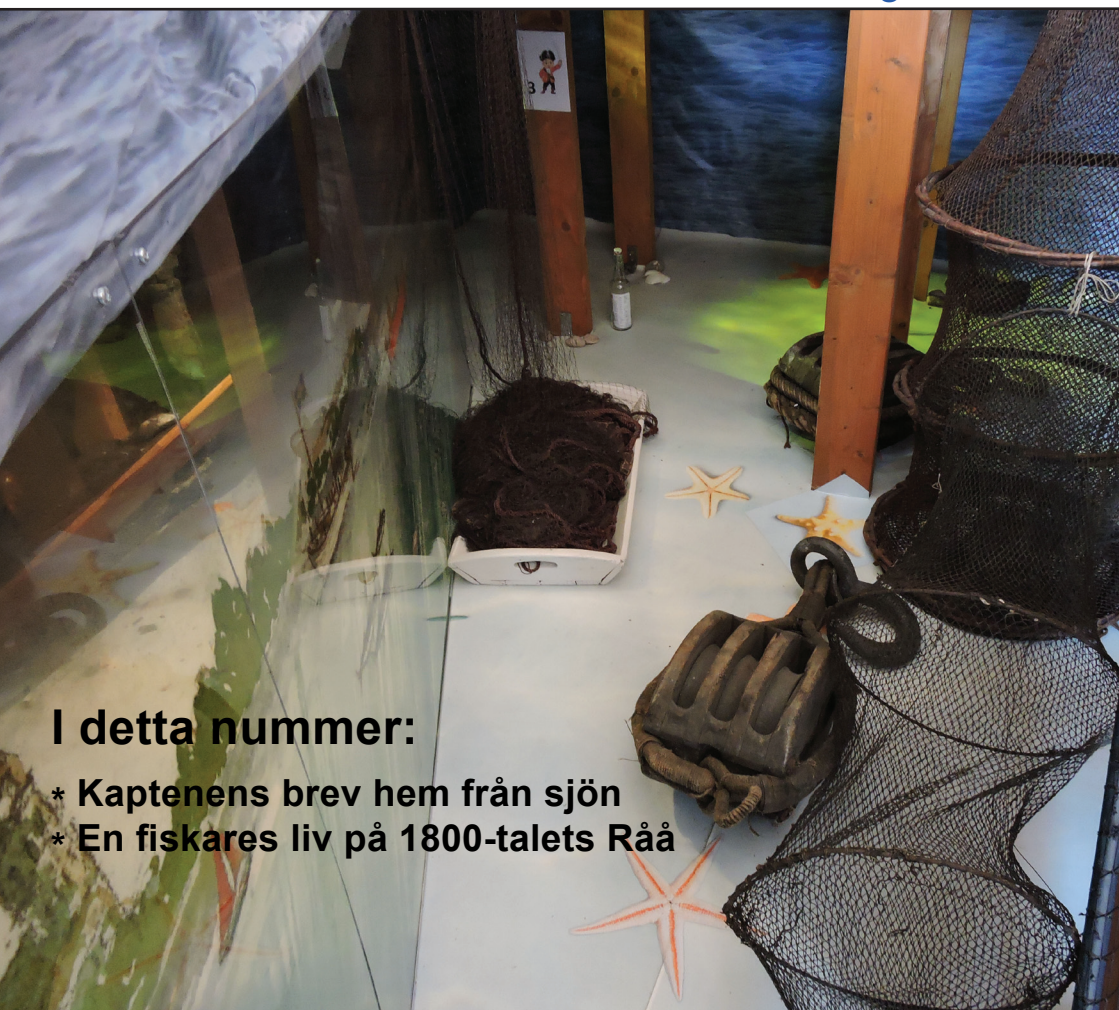

MUSEITIDNINGEN

Medlemsblad för Råå Museiförening

I detta nummer:

- * Kaptenens brev hem från sjön
- * En fiskares liv på 1800-talets Råå

Djupdykning på torra land - vår nya undervattensvärld

Verksamhetsberättelse 2015

Förberedelser inför modellbåtkörning i hamnen. Foto Sven Wittgren.

Museiföreningen

Föreningen har idag 1 033 medlemmar spridda över världen. Anknypningen till Råå och Råå museum är mycket skiftande. Många är anhöriga till någon som bott på Råå, andra bor själva på Råå, några är speciellt intresserade av sjöfart och fiske och andra av Råå som fiske- och sjöfartssamhälle. Den 26 mars hölls föreningens välbesökta årsmöte, där miljösekreterare Peter Göransson kåserade lärorikt om botendjuren i det unika Öresund. Detta var startskottet på satsningen på en fiktiv undervattensmiljö i båthallen. På höstmötet berättade entusiasterna Roger Ekström om Råån den levande ån.

Anställd personal och frivilligarbetare

Anita och Christine har även 2015 tagit

ansvar för allt från städning och kaffekokning till föremålsregistrering och nyckelknopstillverkning. Tillsammans med våra sommarjobbare har dom underlättat bemanningen, när museet varit öppet. Alla ideella krafter, som gör det möjligt att visa upp ett välskött, välfungerande museum, riktar vi ett stort tack till.

Marknadsföring

En av våra stora utmaningar är att få fler besökare. Därför är det viktigt att nå ut med information om vårt museum med så kostnadseffektiva lösningar som möjligt. Vi har vänt oss till Campus Helsingborg och deras studenter i strategisk kommunikation för att få råd och hjälp inför kommande säsong. Det ser vi mycket fram emot.

Bidrag

Föreningen tagit emot bidrag från såväl det offentliga som organisationer och privatpersoner.

Barnaktiviteter

Barnen är alltid välkomna till museet. Det finns alltid möjlighet till speciella spännande uppdrag för dom. Under sportlovet och höstlovet är det speciellt museikul med många barn med föräldrar eller far- eller morföräldrar, som tar sig an kluriga uppgifter. Mycket uppskattat. Vår nya satsning på undervattensvärlden gillades av barnen.

Utbyggnad

Arbetet med att söka sponsorer till en utbyggnad fortsätter.

Nyheter på museet

Museibygnaden, som är hårt utsatt för sol, salt och vind, har fått en välbehövlig ommålning. Våra utomhusbåtar har blivit grundligt genomgångna och renoverade och ligger nu under sina nya fina blå presenningar och inväntar våren.

I motorhallen har museiupplevelsen kompletterats med ljud från tändkulemotorer och Linds motorverkstad. Dränkpumpar har installerats i båthallen för att hindra grundvattnet att stiga och orsaka ny översvämning.

Mellan Jäntan och Golden Lady har det skapats ett undervattenslandskap. Där kan man göra en djupdykning på torra land i ett landskap som ska likna vårt marina naturreservat Knähaken. Med hjälp av fin ljussättning känns det väldigt ”verkligt”. Speciellt för barnen har det skapats en grotta med mystiskt ljus, flaskpost, skattkista och andra på sjöbotten kvarglömda ägodelar. Vi hoppas att detta ska inspirera fler barnfamiljer att besöka museet.

Årets utställningar

Malmö Modell Båt Klubb visade upp sina välgjorda modeller på Loftet. Där fanns allt från modellbåtsdelar till färdigbyggda skönheter tillverkade från grunden eller från byggsatser. Naturligtvis ingick också en traditionell dag med modellbåtkörning i Råå hamn.

På Bryggan visades en planschutställning om sill och sillfiske som ett gemensamt kulturarv i Östersjö- och Nordsjöregionerna.

En minitställning om fotografistskan Nanna Nilsson visade på en av de starka kvinnliga näringsidkarna, som funnits på Råå.

Årets aktiviteter

Vi försöker samordna våra aktiviteter med andra evenemang kring hamnen. I samband med fiskarföreningens Fiskelägets dag anordnade museet ett antal aktiviteter, Nisse Riggare var på plats, Råå Aqua Resort informerade om dykning, inne på museet erbjöds guidade rundturer och utanför museet skedde sedvanlig försäljning.

Vår ambition är att vara en viktig mötesplats på Råå. Därför utnyttjar vi söndags- eftermiddagarna under lågsäsong för att lyfta fram intressanta personer, föreningar, företeelser, platser mm. och på så sätt skapa samhörighet. Några exempel: minnen från stackaresidan, att vara skuteskeppare på 2000-talet, att vara sommargäst sedan 1938 och vandringar i Knussa-Botillas fotspår.

Julmarknaden med inramning av snö som på det bästa julkort blev även detta år en lyckad satsning. Mycket folk på museet som njöt av stämningen, kaffet och alla fina saker som var till försäljning. De dukade borden är numera en del av vår jultradition. Året avslutades med filmen om Råå på annandag jul.

Ekonomi

Årets verksamhet har legat på samma nivå som 2014 när det gäller intäkter och kostnader i föreningen. Ökade lönekostnader samt avskrivningar på den nya undervattensvärlden gör att vi får en liten vinst på 4 tkr.

Styrelse

Museiföreningens styrelse, som under 2015 haft 11 protokollförda sammanträden, har bestått av

Marianne Wittgren ordförande

Ulf Swanstein v ordförande

Gunilla Kittel kassör

Lars Wallin sekreterare

Hans-Ingvar Green

Bengt Magnemark

Hans-Olof Ohlsson

Elsa Lena Ryding

Lisbeth Råvik

Inga-Lena Stelzer

Ingrid Högberg

Råå museum är en pärla bland museer. Fiske och sjöfart var huvudnäringarna på Råå och var grunden för museets tillkomst. Detta kulturarv vill vi värna och utveckla.

Marianne Wittgren

Ordförande

P 1800-klubben på guidat besök på museet. Foto Sven Wittgren.

Tack!

Jag har under 12 fantastiska år haft förmånen att vara ordförande i Råå museiförening men nu är det dags att lämna över. Jag vill rikta ett speciellt tack till alla mina nuvarande och gamla styrelsekollegor, som tagit sitt ansvar i lagarbetet. Tack också till alla som på frivilligbasis varit viktiga kuggar i maskineriet. Och tack alla medlemmar för all support och glada tillrop. Jag önskar den nya styrelsen med sin nye ordförande lycka till i det viktiga arbetet att hålla kulturarvet levande. Tillsammans kan vi göra det till synes omöjliga möjligt.

Jag hoppas vi ses på museet även i fortsättningen.

/Marianne

“Allt väl ombord” Kapten Peter Möller skriver hem till Råå

“En gång var far borta i nie år. Då for han från Spanien ti Sydamerika, de to ett år, å sen va han å på sjön i nie hela år, innan han kom hem igen”.

Min fars moster Selma berättade ofta om den svåra tiden när mor hade gått bort och far inte kom hem under så lång tid, så även för Nordiska Museets Rut Liedgren i en intervju 1946. Selma fick bo hos sin farbror och faster Fredrik och Hanna Möller. Lillasyster Nanny (min farmor) bodde hos morbror och moster Per och Nelly Hansson. Storebror Hans följde kanske med sin far ut på haven.

Peter Möllers sjömanskista och tubkikare står numera hemma hos artikelförfattaren,

Peter föddes 1839 som nummer tre av nio syskon, varav fem levde till vuxen ålder. Äldste brodern var Nils Fredrik, sedermera känd som “Kungen av Råå”. Fadern var Reinhold Peter Möller, vars morfar var Reinhold Jochumsson, som togs tillfånga av ryssarna i samband med branden 1788. Peter Möllers moder var Sara Winblad, syster till traktören Petter Winblad.

Peter växte upp på Långgatan, inte långt från sin blivande makas föräldrahem på nuvarande Kaptensgatan. Han ska ha blivit Sveriges yngste sjökaptan vid 21 års ålder då han tog examen vid Navigations-skolan i Malmö i september 1860. Han hade då tre års erfarenhet till sjöss. År 1872 avlade han examen i ångmaskinlära för behörighet att föra befäl å “passagerareångfartyg”.

EXAMENS-BETYG

vid

Navigationsskolan i Malmö,

uttryckt med siffror enligt följande tabell.

N:o *J.*

Från och med	Till och med	Betecknar olika grader af
100	139	Antaglig
140	179	Godkänd
180	219	Berömlig
220	250	Utmärkt

Petter Möller

har i dag offentligent
afslut examens i ångmaskinlära, för behörighet att föra befäl å passagerare-
ångfartyg, och derved erhållit medelbetyget *210*, med anledning hvaraf
den examinerade anses hafva ådagalagt *Berömliga* kunskaper; hvilket honom
till bevis härigenom meddelas.

Malmö den *30 Januari* 1872

J. C. Hulthén

Examensförrättare.

A. W. Wallenstrand

Navigationsskolans föreståndare. och Lärare i ångmaskinlära

Peter Möllers examensbetyg från 1872.

Vid 28 års ålder, 1867, gifte sig Peter med Bengta Hansdotter (eller Hansson – detta var en brytningstid när det gällde efternamn) f. 1840. Paret bodde först ”...oppe ve Raus station, där i huset som de e af-fär, där bodde di.” ”Sen flyttade di ner till Rååvägen å bodde i Handelsföreningens hus.” År 1877 kunde de flytta in i Bengtas föräldrahem. Peters svärfar Hans Pehrsson, förste ägaren av möllan som brann ner 1909, var då avliden och Bengtas sex yngre syskon i stort sett vuxna.

Kapten Möller ska enligt Moster Selma ha byggt “...en skuta i Hälsingborg, Svea hette den, men den ble felbyggd, de va något fel me den, den va för lång eller för small eller rank, så di fick göra om den till segelfartyg. Far sålde den sen.” Peter Möller var befälhavare på skeppet Svea åren 1873-1882. Han kanske inte byggde henne precis; redare var J.C. Hulthén. Skeppet var av ek och furu och utrustades

som ångfartyg, ett tidigt sådant. Efter kort tid sågades mycket riktigt skeppet av efter övre däck och ångmaskinen togs bort. Fartyget riggades som skonert. Hon blev zinkförhydd för att undvika att musseldjur skulle fästa sig i botten och försena skeppets färd.

Peter och Bengta fick sex barn 1868-1878, varav fyra levde över spädbarnstiden. I familjen härjade tuberkulosen. Tre av Bengtas yngre syskon strök med i trettioårsåldern, och själv avled hon 1882, bara 42 år gammal. Under året som följde dog även parets äldsta dotter Anna Cecilia, och Peters svärmor Cecilia (Jönsdotter) Persson. Ur bouppteckningen efter Bengta framgår att paret Möller hade det ganska gott ställt. Bland annat ägde de mindre andelar i inte mindre mindre än nio skepp, tre från Hälsingborg och sex från Råå, förutom en liten fiskebåt samt två aktier i ett ångfartygsaktiebolag.

Skutan Svea som blev en skonare.

Peter Möller med sina döttrar Nanny Mathilda och Selma Regina.

Familjen drabbades alltså hårt av sjukdom och död. Sonen Hans var 14 år 1882, och småtöserna Selma och Nanny var sju respektive fyra år. Kapten Möller löste situationen på sitt sätt. Huset delades på

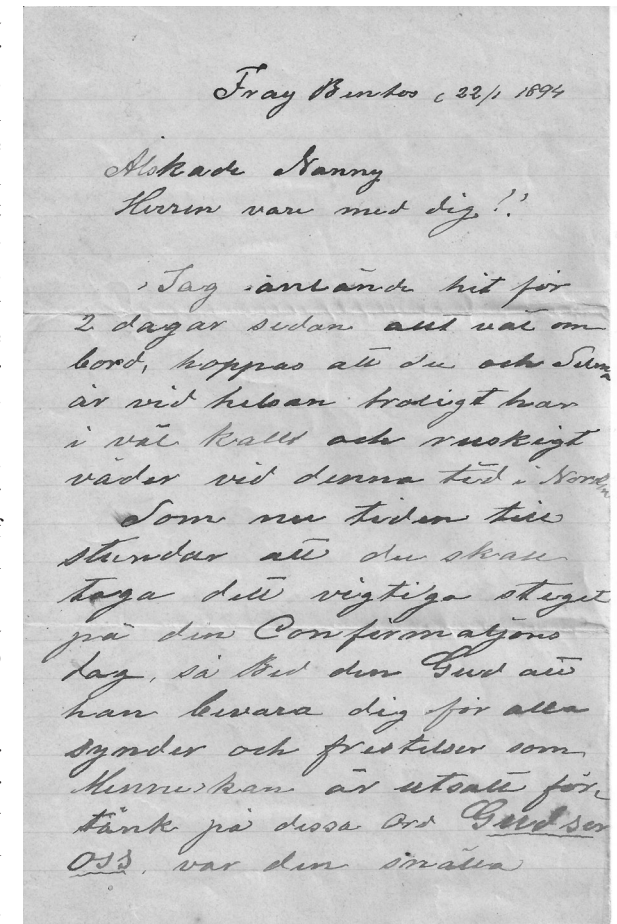
mitten inför uthyrning av västra halvan, ett fyrkantigt kök blev med en utbyggnad till två smala kök, takstolen höjdes och gårdshuset ("...där va huggehus å vagnshus å brygghus...") gjordes om till bostad,

också för uthyrning. Töserna ackorderades ut och Peter Möller gav sig iväg till sjöss i tio långa år. Han och sonen registrerades som utflyttade till Hälsingborg 1885. (Som vuxen kom Hans Möller att föra en hjulångare i Amerika. Hans adress vid faderns bortgång var Brooklyn, New York.) Enligt Selma förde hennes far under dessa år "...Orion, Banckens amirals-skepp. Den kallades så, en stor baddare, tusen ton. Hansesa bror Olof va styrman. Di va tretton man i den." Olof Möller f. 1844 tog examen vid Navigationsskolan 1870. Enligt familjetraditionen ska Peter Möller ha rundat Cap Horn 8 gånger.

Två brev från Peter Möller finns bevarade. I december 1990 skriver han från Fray Bentos, en hamnstad vid Uruguayflodens mynning. I januari 1994 är avsändar-adressen åter Fray Bentos i Uruguay: "Jag anlände hit

för 2 dagar sedan allt väl ombord, hoppas att du och Selma är vid hälsan troligtvis har ni väl kallt och ruskigt väder vid denna tid i Norden."

Selma Möller kunde aldrig glömma att far var borta så länge. Hon trivdes inte helt bra i fosterhemmet, och lillasystemen fick vara i ett annat hem. Man kan fundera över varför Peter Möller valde att avstå från att då och då visa på hemorten. Sorg? Känslor av otillräcklighet inför barnen? Helt andra skäl som skeppet Orions uppdrag? Han framstår i breven som en god fader.

En av de många breven hem.

Tilltalet är innerligt: "Lilla Selma", "Älskade Nanny".

Han bekymrar sig om döttrarnas utbildning: "När du blir konfirmerad så gå hän till Måster Anna och fråga hvad tid du kan flytta dit du ska gå i köket och lära matlagning ett År, då du får lärt litet då kan du själv hålla hushåll." "Nu får du fortsätta i skolan tills terminen slut".

Han skickar pengar till deras uppehälle under alla år: "Säg till Selma så snart jag får slutade frakt skall jag sända henne lite Penningar."

Han bekymrar sig om deras hälsa och var-

Peter Möller var befälhavare på "Veritas" i tio år.

dagsliv: "...nu har väl Selma mycket att göra för att sköta Hushållet." "Hoppas att dina ögon är bra förglöm ej att doppa ansiktet men med öppna ögon hvarje morgon, skulle ögonläkaren sökas gå då till morbror Janne att han följer med dig."

Han tänker på deras andliga väl: "...haf Gud för ögonen i allt ting hvad du gör så att du får (oläsligt) Krona efter detta här lifvet." "...så bed din Gud att han bevara dig för alla synder och frestelser som Menniskan är utsatt för tänk på dessa ord Gud ser oss, var din snälla Syster lydig, för hon vill allting dig väl."

Han avser att komma hem: "...när jag får se dig är du klädd i lång kjol."

Från åtminstone 1894 blev livet mera normalt för familjen Möller. Fadern och döttrarna flyttade tillbaka till Kaptensgatan. Peter blev befälhavare på skonerten Veritas från Helsingborg. Enligt Jan Davids-son var skeppet var byggt av ek och fur och var 36 m långt och 4 meters djupgå-

ende och hade som regel sju mans besättning: skeppare, styrman, konstapel, steward (kock), matros och två jungmän. Det gick i långfart till europeiska hamnar och till Sydamerika, men de senare åren ofta till hamnar i Norrland. Döttrarna kunde då få följa med på någon kortare resa. När kapten Möller gick i land vid 65 års ålder 1904 hade Veritas köpts till Råå.

Peter Möller var kraftigt byggd, muskulös och hade rött skägg och en stor kran (den Möllerska näsan). Efter alla år till sjöss var han van att bestämma. En äldre Rååbo har berättat att hans fader, som hört till kapten Möllers besättning, fick ställa upp med service på befallning och bl.a. vid behov komma till Kaptensgatan och klippa kaptenens hår. Peter Möller levde till hög ålder med hemmadottern Selma som hushållerska. Han begravdes på Raus Kyrkogård tillsammans med sin maka.

Elsa Lena Ryding

Sven Bengtsson och hans tid (1825-1900)

Några bilder ur en fiskares liv på 1800-talets Råå

En gosse föddes på Råå i mitten av september 1825. Pojken, som blev den yngste i en syskonskara på sex, fick i dopet namnet Sven. Han var son till fiskaren Bengt Svensson och hans andra hustru. Bengts första hustru hade dött ung och lämnat Bengt ensam med två små flickor.

Vad växte Sven upp i för ett samhälle, vad hade han för förutsättningar, vad påverkade honom, hur såg han på livet? Några helt tillförlitliga svar kan vi naturligtvis inte få men vi kan följa händelserna under den tid han levde.

Sven Bengtsson, även kallad Långe-Sven. Porträtt från 1895.

Råå hade 1825 cirka 700 invånare. Den närliggande staden Helsingborg – med ca 3000 invånare – fick året före Svens födelse sin första tidning, Helsingborgs-Posten. Det var en av Skånes första tidningar och länge den enda i nordvästra Skåne. Det fyrsidiga lilla bladet delgav läsarna både lokala nyheter – även Råånyheter – och världspolitiska händelser. Närheten till Köpenhamn gav snabb information från kontinenten – så länge packisen inte låg tjock i Öresund. Helsingborg fick telegraf-förbindelse med utlandet först 1854.

Hur gestaltade sig Svens tidiga barn-dom i föräldrahemmet?

Dramatiken under Svens första levnadsår på Råå var stor, och diskussionens vågor gick säkert höga i föräldrahemmet, men samtalen rörde knappast tsar Alexanders död, det grekiska frihetskriget eller hur disputationsakterna vid Lunds Akademi skulle tillgå. Nej, viktigare händelser fanns att prata om på fiskeläget! En rättgång pågick vid Tull-Rätten. Rååfiskarnas heder stod på spel.

Historien börjar litet försiktigt med att en husvisitation företogs i en gård på Råå, där tullen trodde att smuggelgoods förvarades. Ägaren – den förmodade smugglaren – satte sig till motvärn ”hvarvid tullförvaltaren fick en knuff så att hatten avfor.” Inget otillåtet gods hittades trots att man sökte överallt. Bl.a. tog man ut ett fönster till en låst drängkammare till vilken nyckeln enligt ägaren förkommit.

Hade historien slutat med detta hade världspolitikens händelser inte behövt slås ut från helsingborgstidningen för lång tid framöver.

Nästa fas i historien utspelar sig ett par månader senare. Rååborna var upprörda över tullarnas ständiga trakasserier. En natt patrullerade tullarna längs södra delen av stranden vid Råå. Plötsligt träf-

far de på en stor mängd människor, cirka trettio personer och ett stort antal vagnar, både förspända och med hästarna från-spända. Flera av personerna igenkändes som fiskare från Råå. Några ur hopen närmar sig hotfullt tullarna under ”skrikande och utrop av mångfaldiga skällsord såsom Röfvsare, Tullsnok, Rackare” m.m., m.m. Tullarna får också frågan vad de har där att göra och man börjar kasta sten på dem. Bråket eskalerar. Det beskrivs detaljrikt i tidningen på flera sidor. Tullarna avfyrar sina pistoler för att påkalla uppmärksamhet. De slår också med sablarna mot hopen för att försvara sig. En av dem blir så svårt slagen att övre läppen klyvs mitt itu. Han ramlar och blir liggande sanslös på sanden i halvannan timme. En annan lyckas fly undan misshandeln och den rasande hopen till ett kärr i närheten, och där ligger han länge gömd i gytjtjan och lyssnar till utropen: ”vi skola slå ihjäl honom, vi skola plocka sönder honom.” ”Hade jag underligt nog ej lyckats undkomma hade jag helt säkert måst på stället lämna livet” försäkrar han.

Den tredje fick femton djupa sår i huvudet av vilka de flesta ”inträngt ända till huvudskålsbenet.”

Stads- och Provinsiälläkaren Halenius bekräftar också ”så sannt mig Gud hjälpe till lif och själ” en del av skadorna.

Tullarna berättar också att de är anställda att tjänstgöra i en ort av Riket där exempellösa våldshandlingar mot dem förövas. De utber sig i djupaste ödmjukhet att sådana åtgärder måste vidtagas att de åtminstone någorlunda måste tryggas till sitt liv ”hvarförutan vår tjenstgöring blir onyttig under det de öfvermodige lagbrytarna med tillfredsställelse räkna antalet av de Tull-Betjenter de strafflöst om ej af-färda till evigheten åtminstone på ett nidingfullt sätt till kroppen förderfva.”

Nu ser det illa ut för våra Rååförfäder.

Men detta var tullarnas egna berättelser. Märk väl att tullarna som tjänsteförmån hade rätten att själva framträda som vittnen i sina egna mål. Fiskarnas version, som vi strax skall återkomma till, var en helt annan.

Samma dag som rättegången börjar, 1 juli 1826, lyckas tidningen trots allt på fyra rader berätta för läsaren att "Congressen i Medel-Amerika eller Guatemala har utfärdat ett dekret till följe hvaraf en kanal-gräfnings skall företagas som i förbindelse med sjön Nicaragua skall öppna kommunikationen mellan den stora Oceanen och Atlantiska hafvet. Detta företag är så mycket mera av wigt som det kommer att tillwägabringa en hufwudförändring i werldshandeln." Notisen är daterad i London den 10 juni 1826. Panamakanalen, som kom i stället, invigdes i augusti 1914.

Men låt oss fortsätta fiskarnas historia. Fem namngivna fiskare var instämde till Tullrätten. Tullarna var helt säkra på att misshandeln hade åstadkommit av de fem. Ingen av Svens nära familj var bland dem men väl en släkting. Vad gällde de övriga tjugofem personerna som skulle inkallas var rättens medlemmar osäkra på hur de skulle ställa sig. Skulle de kallas som vittnen eller höras som parter i målet? Ordföranden i rätten säger sig "icke känna andra personer vid en rättegång." Flera av dem tillhörde Svens nära släkt. Bl.a. figurerade namnen David och Nils Zibolt. Det utröntes dessutom att de allra flesta stod i jävsförhållande till varandra. T.ex.: Nils Sjöström är broder till Pål Sjöström samt svåger till Pål Backe, Bengt Trulsson är svåger med bägge de senare, Anders Israelsson är syskonbarn med Sven och Pål Backe, Johan Johansson är svåger med Jöns P. Jönsson, Nils Svensson är syskonbarn med Sven och Pål Backe o.s.v. Förvirringen var total! Man bestämde därför att personerna inledningsvis skulle få hö-

ras utan ed.

Ingen av dem hade den ringaste upplysning att lämna. En hade legat hemma och sovit hela natten i sin säng, en annan hade varit ute och fiskat och inte hört något oväsen från stranden. En tredje hade överhuvudtaget inte hört talas om våldshändelsen förrän vid förhöret. En fjärde hade varit i Bårslöv under natten o.s.v. o.s.v. Fiskarnas ombud begär nu att de alla skall få höras under ed. Ordförande begärde att innan de "måtte få med ed bekräfta deras berättelser - och som fara härvid kan vara förmenad - dem må åligger infinna sig hos deras själeförsörjare till erhållande av nödige föreställningar om edens wigt." Dessutom var de tvungna att före edsförsäkran hos samma "själeförsörjare" skaffa och framlägga bevis på sina "christendoms-kunskaper".

Rannsakingen uppsköts gång på gång. Slutförhandlingarna skulle äntligen hållas vid Sjötullsrätten i Landskrona den 19 juli 1826. Tidningens ordinarie sidor räckte denna gång inte till. Ett åttasidigt bihang tillfogades så att läsarna inte skulle gå miste om ett enda ord.

Målet ansågs så viktigt att "Kongl. Maj:t i Näder anbefallt att särskild ordförande skulle utses". Rådsmannen Carl A. Barfoth från Malmö tillkallades för att handlägga målet.

De tilltalade förnekade än en gång all delaktighet i brottet "oaktadt de mest bevekande föreställningar". Fiskarnas (för oss i dag) dråpliga försvarstal lästes upp av deras ombud.

Talet åtföljdes av ett intyg skrivet av prosten och hovpredikanten Carl Hallbeck. Han intygar att de alla fem "förena med godkänd kristendoms-kunskap ordentligt bruk af Salighetens medel och en wälfrägdad wandel".

I talet misstänkliggjordes tullarna grundligt av de åtalade. En hade morgo-

Kongl. Maj:ts och Rikets
Kamrar- och Commerce-
Collegiers
Kungörelse,

Om

Swad som til hämmande af Lurendrägerier
och obehörige Personers afflyttande utur Ri-
ket, hådanefter wid de Skänfte Fiskelågen
efterlestwas och i akt tagas bör.

Gifwen Stockholm den 3 Junii 1805.

Cum Gratia & Privilegio S:æ R:æ Maj:æis.

GEDERSDLEM, Tryckt i Kongl. Tryckeriet, 1805.

Myndigheterna gjorde vad de kunde för att stoppa lurendrejeriet.
Kungörelse från 1805.

Kanske använde man just dessa spritankare på Sven Bengtssons tid?
Bild från museets utställningar.

nen efter händelsen – då han enligt egen utsago låg döende efter misshandeln lyckats skriva en lång rapport om vad han ansåg hade hänt. Om han var så illa slagen som han påstod ”borde det i stället vara sitt testamente som han författade”.

Vad gällde tullare nummer två frågar de sig, varför ”en Premier-Löjtnant med god lön wid ett indelt Regemente under sjelfwa fredens lugn kan förbyta denna goda post emot en Extra Tull-Under-Betjents osäkra befattning, såsom fallet varit med Löjtnant Lundeborg; eller varför en ordinarie Löpare wid Kongl. Hofwet skulle utan wigtiga skäl wilja lemna denna feta tjänst emot en simpel Tullwaktmestare-syssla i det för oroligheter så utskrifna Skåne, såsom denne gjort. Wi hafwa swårt att tro, det böjelse för ombyte eller kroppshärdning härtill varit de ende bewekande skälen.

Hwad den tredje före dess ankomst till Skåne varit eller huru han sig förut uppfördt, är oss obekant. Under den tid, han som Tullbetjent tjänstgjorde på Råå, wisade han sig mycket wåldsamt. Knapast wågade någon ensam gå till honom för att begära passersedel, och äfwen då witnen medföljde sökte han med pistol drifwa dem på dörren; ja, han hade så liten urskiljning, då wreden fattade honom, att han en gång wid samma tid på almäna landswägen gaf sig i uppenbar fejd med sine egne kamrater, derwid han tappert nyttjade sin dragna sabel. Detta äfwensåwäl som att Ericsson en dag då han af sin kamrat wäcktes i Helsingborg för att resa hit wid detta måls företagande, emot samme kamrat i wredesmod slungade en glasbutelj, kan lagligen bewisas, enär så åstundas.”

Rättens utslag blev: Två av fiskarna, den ene av dem Svens släkting, frikändes från allt ansvar. Vad de andra tre angick lämnades saken åt framtiden ”då den kan up-

penbar warda”.

Om denna händelse kvarlevde länge i råabornas minne vet vi inte, inte heller om Sven fick höra talas om den. Kanske försökte man glömma den fortast möjligt; därom vet vi inget.

Vad vi däremot vet är att ingen av dagens ättlingar till någon av de inblandade någonsin hört talas om händelsen.

Svens skolgång och vidare uppväxt

Vi vet att Sven kunde läsa och skriva. Mest troligt är att han lärt sig det i skolan och inte i hemmet. Året efter Svens födelse fick Råå ett nytt skolhus. Det var finansierat av fiskarna själva och de ansåg att det var deras egen skola. De ville t.o.m. hindra andra Rååbarn från att få sin undervisning där.

Den gamle avskedade soldaten Dickman var en av skolans första lärare men han avgick innan Sven började sin skolgång. I stället bör han ha undervisats av Magnus Lundqvist från Arrie socken. Denne dog så småningom i lungsjuka men fanns som ensam lärare på skolan under hela Svens barndom. Ett par timmar om dagen i tre år bör Sven ha tillbringat i skolan och fått undervisning i ”Svenska, Christendoms-kunskapen och Skrivande och Räknande”.

Det var nog aldrig tal om att fiskarnas barn skulle få någon högre utbildning. Från Helsingborgs Trivialskola finns elevmatriklar bevarade från hela 1700-talet. Jag har roat mig med att gå igenom dem alla. Under hela århundradet uppger man också ”faderns stånd”. Inte en enda elev med en fiskare till fader fanns. Då hade fiskare ändå fått status som något slags yrke. Under 1600-talet hade fiskarna knappast fasta bosättningar på Råå.

Däremot var fiskarnas fiender tullarnas barn rikligt representerade. Där var söner till bönder och torpare, skraddare, bakare, soldater, löpare, dräng. T.o.m. en ensam

jordegumma hade fått in sina två begåvade söner på skolan. Naturligtvis fanns söner till rådmän och präster. Ungdomarna kom från hela Skåne. Det fanns överhuvudtaget inte mer än fyra pojkar under hela århundradet med Råå eller Raus som hemvist. En länsman, en bondpojke och en son till en ryttare. Den sistnämnde var ”alldeles oduglig att kunna lära något och afgick därför”. Den fjärde, strandridare Höks pojke, skrevs in 1709 och avgick vid krigsutbrottet 1710. Försvunnen och kanske omkommen i Slaget vid Helsingborg.

Jag fortsatte undersöka elevkataloger från början av 1800-talet. Inte heller där en enda fiskarepojke! Riktigt förvånad blev jag först när jag gick igenom 1880- och 1890-talens kataloger. Bondbarnens fäder hade nu avancerat till lantbrukare. Många Rååbarn fanns nu. Deras fäder var sjökaptener, handlande och folkskollärare. En och annan skeppareson kan vi också hitta. Men fortfarande ingen fiskarson!

När Sven var sju år förändrades livet för familjen. Hans far, fiskaren Bengt, dog i nervfeber (tyfus) endast 48 år gammal. Farfadern – också han fiskare – hade dött två år tidigare. Och morfadern var död redan när Sven föddes. Sven hade alltså ingen nära anhörig av den äldre manliga generationen till hjälp och stöd under sin uppväxt.

Redan i nio-årsåldern brukade fiskarbarren följa med sina fäder för att arbeta under fiskefärderna, som i början av 1800-talet ofta gick till Möen. Den faderlöse Sven togs säkerligen om hand av andra släktingar. Fiskebåtsbesättningarnas yngsta medlemmar fick knyta stenarna från fiskegarnen och slå flinta och stål för att få eld att tända blossen med. När pojkarna var 15-16 år ansågs de vara fullärdade fiskare.

Före bomullsspinneriernas tid tillverkades fisknäten av fiskarhustrurna i hemmen. Kvinnorna spann linet och barnen

knöt näten. Svens far hade säkert knutit många nät i sin barndom, och Sven hann nog också försöka sig på hantverket. Arbetet höll på till sent på kvällen men avbröts för en kvällsmåltid som oftast bestod av sill, bröd och en ”drickablandning”.

Den stora kometen

Vad kände fiskarpojken Sven, när han hösten 1835 tittade upp mot stjärnhimlen och för första gången såg den stora kometen? Blev han lika fascinerad som dottersonen Cecil (författarens far) som vid exakt samma ålder sjuttiofem år senare också fick uppleva Halleys komet? Pappa Cecil berättade ofta att det var den gången han fick sitt sedan livslånga intresse för astronomi. Tidningen berättar redan 1833 att professor Boguslawski på en naturforskarsammankomst i Breslau berättar om denna kommande märkvärdiga händelse: ”Den 6 oktober kommer han jorden närmast och afståndet är då endast 3 ½ millioner mil. Hans praktfulla svans skall då räcka från Berenices hår till de förnämsta stjernorna i Stora Björnen. Hans hufvud går då ned emot kl. 9 på aftonen men den inre synbara swansen swäfvar hela natten öfwer den nordliga himmelen, till dess hufvudet åter går upp i morgonrodnaden.”

Visst måste Sven ha blivit imponerad av skådespelet. Han såg väl inte stjärnhimlen enbart som ett navigationsinstrument.

Sven växte upp till en lång gänglig yngling och döptes snart av fiskebröderna till Långe-Sven, ett namn som han sedan fick behålla livet ut.

Koleran på Råå

När Sven var fem år 1831 hade koleran spritt sig i Europa. Långe fruktade man i Helsingborg att epidemien också skulle komma att drabba trakten. Boktryckare Torell i staden gav ut en liten skrift om hur

Ur ”Stjärnorna”, N.V.E. Nordenmark, 1926.

man skulle skydda sig mot Cholera Morbus. Men den gången slapp Råå farsoten.

Vårre gick det 1850. Det var året då Sven fyllde tjugofem. Kolerapandemien rasade som värst i Malmö. Två av Svens kamrater besökte en drabbad familj där och förde smittan till Råå. Man spärrade av alla vägar som ledde till samhället för att hindra sjukdomen från att sprida sig, och båtar patrullerade också i sundet för att hindra människor att komma till och från Råå. Sammanlagt dog i Råå fiskeläge hösten 1850 trettiofyra personer och begravdes på en särskild kolerakyrkogård, som i dag inte längre finns kvar.

En stor del av dem som kvarhölls innanför avspärningarna under epidemien var redan fattiga fiskare. De led stora ekonomiska förluster när handeln avstannade. Till slut fick de begära understöd av staten för att överleva.

Just när kolerapandemien hade ebbat ut – i oktober 1850 – tog Sven ut lysning. Hans blivande hustru Margaretha Nilsdotter, tjugofyra år gammal, hade också

en fiskare till far. Ekonomin på fiskeläget var totalt körd i botten efter samhällets isolering, och det var inte lätt för Sven att försörja den snabbt växande barnskaran. Sven och Margaretha fick nio barn tillsammans: Hedvig f. 1851, Johanna f. 1853, Bengt f. 1855, Sofia f. 1857, Anna f. 1859, Nils Bernhard f. 1862, Ida f. 1864, Johan Martin f. 1867, Mathilda f. 1869 (författarens farmor). Första åren efter giftermålet hade Margaretha och Sven inte ens ett eget hem utan var enligt kyrkböckerna inhysta hos Margarethas far.

Smyghandeln

Vi vet inte när Sven började med smuggling eller med smyghandel som det hette i början av 1800-talet. Verbet smuggla är belagt i svenska språket först på 1840-talet. Dessförinnan smyghandlade man eller ägnade sig åt lurendrejeri. På Råå ansåg man att det var en fullt hederlig sysselsättning. Helt enkelt var det för fiskarna enda möjligheten att dragligt försörja en stor familj. Inkomsterna från fisket var inte till-

Sven och Margaretha hade nio barn. De tre sönerna emigrerade alla till Amerika och tog sig där namnet Long efter Långe-Sven. Släkten ägnade sig också där åt fiske och fiskhandel. Stående från vänster högst upp Ida, Bernhard, Johanna, Martin, sittande Hedvig, Mathilda, Anna, Sofia och Bengt.

räckliga. För staten däremot var smugglingen ett så stort problem att det redan 1805 gavs ut en Kungl. Kungörelse ”om hvad som till hämmande af lurendrejeriet och obehörige personers avflyttande utur Riket hädanefter wid de Skånske Fiskelägen efterlefwas och i akt tagas bör.” Det är en intressant liten skrift. Kontentan är att eftersom åboerna på de skånska fiskelägena innehar ”så litet eller alldeles intet jordbruk att de icke äga någre lantmannavaror af betydighet af föryttra” så är de inte i behov av däckade fartyg som lätt kan användas till lurendrejerier. Följaktligen förbjöds dessa fartyg och om man hittade några sådana skulle de tas i beslag. Fiskebåtarna skulle också stämpas och numreras och särskilda landningsplatser skulle finnas.

I Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Malmöhus Län berättelse för 1828 står om fisket bl.a. i Råå: ”Idkandet av fiskarhandteringen är högst besvärligt, jemväl äfventyrligt, och den dylika strandsittare ålagda skatt till Staten faller sig ganska känbar... Ej sällan träffas bland denna klass serdeles medellöshet. Idkarna har deras stundom nog knappa bergning, serdeles sedan sillfisket upphört i den ymighet som förr. Då sillfiske någon gång inträffar är afsättningen städse att påräkna och saltad sill af sådan fångst äger framför annan sill betydligt företräde.”

Råå i Helsingørs Avis

Inte bara traktens tidningar - som 1847 utökats med Öresundsposten - utan även grannlandets Helsingørs Avis berättar ofta om fiskare och sjömän från Råå. Några exempel: I september 1843 var två fiskebåtar från Rååleje mellan Själlands Rev och Hesseløen för att fiska sill (för att drive deres Næring efter Sild), ”men om Natten reiste sig en saa haard storm att Baadene forlade hinanden. Niels Jonasson og

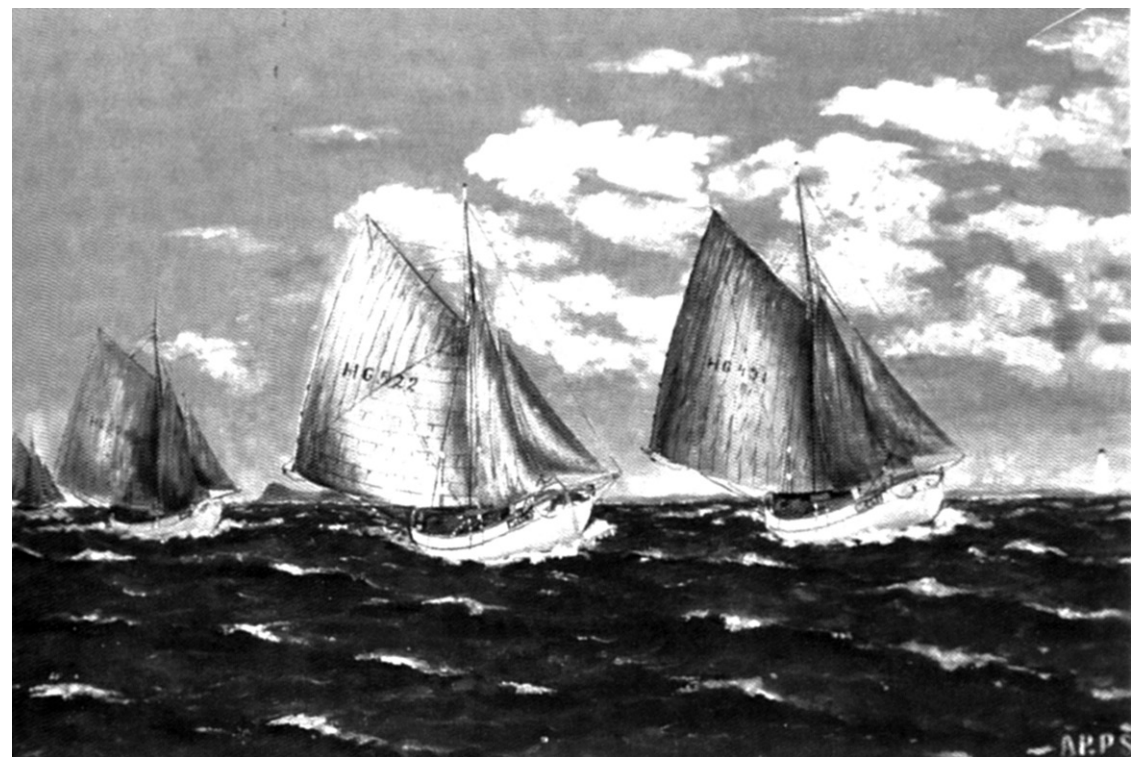
Mandskab bjergede sig hjem hvarimod den større Baad ”Johanne Christine” ført af Faderen, Jonas Olsson, blev borte og har siden ikke været at opsøge enten her paa Kysten eller andet Sted og formenes derfor at være aldeles forliist. Denne Baads Besætning bestod af 4 Mand foruden Baadføreren.” Bara en i raden av de tragedier som drabbade fiskarefamiljerna på Råå under 1800-talet.

Samma tidning berömmar i januari 1859 trettio Rååfiskare för deras mod och människokärlek när de med fara för eget liv under en svår storm gick ut och räddade en finsk skonert och hela besättningen och förde den i hamn i Landskrona.

Den 20 januari 1873: Under orkanen i går strandade vid Havnemole jakten ”Två Bröder” från Råå lastad med ”Mursten” på väg till Köpenhamn. Båten slogs sönder men besättningen räddades.

Den 11 augusti 1881 var hela fiskeflottan från Råå på fiske vid Anholt, 20 blanktjärade båtar säger berättaren - Sven och hans äldre bror ”Jöns Brus” är speciellt omnämnda. En fruktansvärd orkan blåste upp. Rååbåtarna byggda av Ole Holm klarade sig bäst. De som var byggda i Danmark hade sämre tur. Berättaren beskriver mycket dramatiskt hur ett ”förfärligt grundbrott” kom vältrande emot dem. Två båtar gick förlorade och sammanlagt omkom sex man. Den 55-åriga Sven och hans äldre bror klarade sig båda, men det blev stor förstämning i samhället när de kvarvarande båtarna återvände.

I januari 1890 sjönk i den häftiga västliga stormen fiskekvassen Svanen från Råå, förd av skeppare Sven Assarsson. Båten befann sig vid 2-tiden på natten utanför fyren och klämdes fast av isen vid ”Pumpehuset” i nya hamnen. Det blev en dramatisk räddning för besättningen. Med fara för livet lyckades de först krypa över de hala, helt isbelagda stenarna. När de se-

Fiskekvassar från Råå. Akvarell av Anders Petter Persson.

dan nådde fram till den höga stensatta kajen höll det på att gå riktigt illa. Det lyckades dem att ta sig upp enbart genom att stå på varandras axlar och därifrån våga ett jättehopp upp på kajen. De hade tur, säger tidningen. Om det hade varit högvatten hade de omöjligt kunnat rädda sig så. Nu hade de visserligen lidit en stor ekonomisk förlust eftersom de alla var delägare i den sjunkna båten, men de räddade i alla fall livet.

År 1857 avskaffades Öresundstullen. Det innebar att man inte behövde genomföra de planer som man hade sedan länge på att gräva en kanal mellan Råå och Domsten för att lura danskarna på tullen!

En av de mest dramatiska och traumatiska

händelserna under Svens och Margarethas liv måste ha varit när Margarethas yngre syster Johanna endast 22 år gammal under fruktansvärda omständigheter förolyckades en kall januaridag 1862. Systrarnas gamle far var sjuk och nästan blind. Barnen måste hjälpa till med hans försörjning. Hur kunde man hjälpa när inkomsterna inte ens räckte till för de egna utgifterna? Johanna hällde smuggelsprit i ”svinablåror” som hon fäste under kjolarna. På vägen in till Helsingborg, där spriten skulle säljas, såg hon en tullare och blev skräckslagen - smuggling var ingenting som hon hade ägnat sig åt tidigare. Hon tog sin tillflykt till ett hus vid vägen, gick fram till ugnen för att värma sig. Hennes kläder fattade eld. En rådig person - säger Öresunds-Posten - lyckades få ut den

Fiskekvassar med seglen på tork vid "Råttefällan" i Råå hamn (vid nuvarande Varvsgatan och

fiskebodarna). Fotot är taget på 1880-talet.

olyckliga och bar henne till ett vattendike. Hon var illa bränd men slutar artikeln i tidningen: "Man tror dock att ingen fara är för hennes lif." Nästan tre veckor senare berättar samma tidning att flickan levde ytterligare arton dagar under de gräsligaste plågor och de hemskaste klagorop, innan hon dog den 30 januari. Hon vårdades hela tiden i hemmet av en klok kvinna från N. Vram.

Mindre än tre år tidigare hade hon stått

fadder till Svens och Margarethas nyfödda dotter Anna.

Hon var författarens farmors moster. Hedvig, vår "Moster Hedvig" som våra fäder alltid sade, var tio år när olyckan hände. "Moster Johanna" var åtta år. De hade båda vuxit upp tillsammans med henne och såg henne som sin storsyster. "Moster Johanna" hade kanske fått sitt namn efter henne.

Kvassarna

Först på 1870-talet gav fisket mera lön för mödan. Då började man använda kvassar med sump eller dammar där man kunde förvara fisken levande. Nu gick fiskefärderna mycket längre bort – ofta till Anholt. Tidigare gick stora inkomster förlorade eftersom fisken snabbt blev dålig – den förstördes långt innan man kom i hamn och kunde sälja den.

Sven var ofta borta från familjen många

veckor i sträck när de fiskade i Kattegatt. Han hade med sig hemifrån en matlåda av trä. Där förvarades bröd, ägg, korv, smör. Dessutom hade varje båtlag gemensam proviant, s.k. "förning" som bl.a. bestod av potatis och kaffe. Havsvattnet användes för att koka potatisen och också ofta för kaffekokningen.

Det finns många skildringar av gamla fiskebröder till Sven om livet i fiskebåtarna. Om hur de på de odäckade båtarnas

tid sov på botten av båten med endast ett segel över sig som skydd. Hur de ofta kröp ned i medhavda säckar två och två tätt intill varandra under seglet för att hålla värmen. ”Att det var både vått och surt fick vi nog erfara. Det var ett hårt liv och knappast värdigt fria människor men vi voro icke vanda vid bättre.”

Skeppare Nils Nilsson berättar hur han och Sven, Svens bror och brorson brukade fiska med rödspottegarn med båten ”Bravo” i Kattegatt innan Rååbåtarna hade dammar. ”Då hade vi alltid stora danska kvassar med oss som köpte fisken och förvarade den levande och sålde den

till Köpenhamn.” När fiskelyckan var god och betalningen bra gick de ofta i land och drack kaffe och åt ”ett gott wienerbröd” någonstans. Om fångsten var riktigt lyckad slog de t.o.m. på stort och kostade på sig en middag på ett värdshus i stället för den eviga silldieten. I mars 1885 fick de t.ex. 280 tjug rödspottor. 2.50 per tjug fick de betalt. ”Det blev en förtjänst på 100 kr per man” slutar berättaren stolt.

”I Kattegatt brukade de få mycken fisk av många slag. Rödspottor, stora på över 1 kg stycket, sjötungor, piggar och slätvar, torsk, gnodingar och fjersingar, stenbit och runso som vi kallade dem. Rockor

Några av Svens döttrar och barnbarn framför Svens hus, nuvarande Matrosгатan 10. Från vänster: Samuly (kallad Samy, barnbarn), Anna (dotter), Ruben (sedermera Rausing, barnbarn), Cecil (sedermera Rausing, barnbarn), Hedvig (dotter), Greta (sedermera Chronquist, barnbarn), Mathilda (dotter) och Johanna (dotter). Foto från ca 1908.

När de tre söner emigrerat till USA fortsatte de med fiskerinäringen och startade företaget "Union Fish Co.".

var där, stora väldiga, betydligt över en meter i diameter. Dessa var fiskarna så förgädda på därför att de söndertrasade garnen och de kunde inte sälja dem och få något för dem. Vi hade en plankbit liggande på däck och en liten skarpslipad yxa. Varje rocka som blev löst ifrån garnet, blev lagd över plankbiten och fick ett hugg av yxan och sedan kastad överbord. Om de hade kastats ut levande hade de kommit i garnen igen och förstört dem. Sedan vi träckte garnen segla' vi hem till Råå och lämnade dem iland och så segla' vi till Köpenhamn och sålde fisken." Samme berättare minns också när han elva år gammal var med på sin första fiskefärd. ”Jag var en av manarna på däck. Jag satt vid rodet. Det var nästan alldeles stilla. En oerhörd massa sjöfåglar var der runtomkring och deras A-a-a-aarak hördes från alla sidor. En hel del kvassar både svenska och danska var der och jag tyckte att det var något alldeles underbart när solen gick upp och lyste på deras vita segel.”

Redan i början av 1860-talet hade Sven lyckats spara ihop så mycket pengar att han vågade sig på att bygga ett eget hus till sig och sin familj. Där växte hans barn sedan upp. Huset övertogs efter Svens död av hans dotter ”Moster Johanna” som använde det som finhus. Barnen på Råå kallade det för palatset. En gång om året slogs portarna upp och ”Moster Johanna” ställde till med storkalas för släkten. Själv bodde hon i ett rum och kök som hon byggde alldeles intill det fina huset. De andra systrarna bosatte sig inte många meter från föräldrahemmet med sina familjer.

Svens hustru Margaretha dog 1895. Ännu en sorg drabbade Sven år 1896 när dottern Idas man Samuel endast 33 år gammal omkom på havet bara ett par månader innan yngsta dottern föddes.

När Sven dog i april år 1900 lämnade han ett samhälle som var helt olikt det han föddes till. Han fick se Råå utvecklas från en

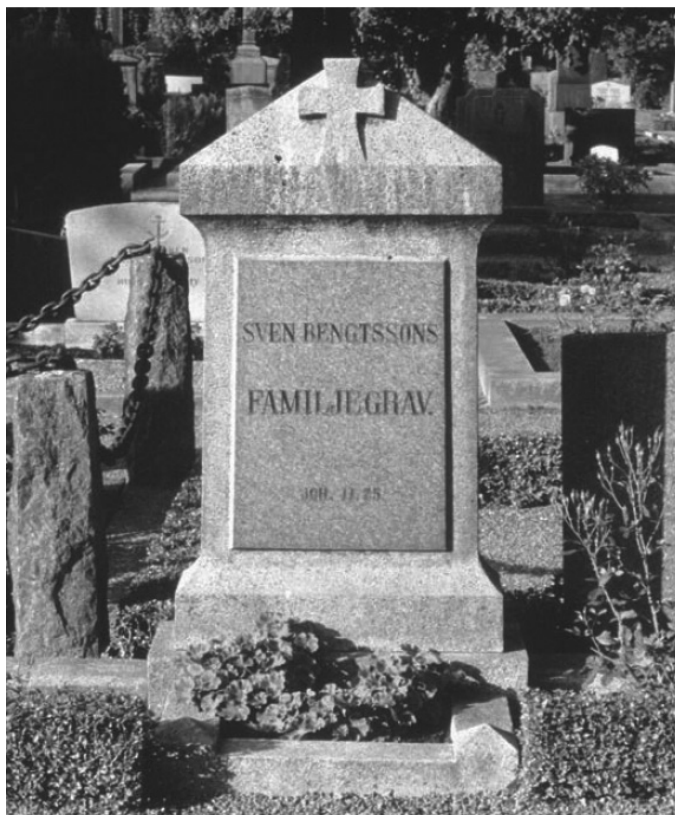
klunga primitiva hus till Sveriges största fiskeläge. Han fick uppleva telegraf och telefon. Råå fick under hans tid en riktig hamn och bättre kommunikationer med omvärlden. Järnvägen vid Raus redan i mitten av 1800-talet och Decauvillen Råå-Helsingborg på 1890-talet. Han fick också se ett otal små och stora rörelser växa upp i samhället. Skeppsvarv, rederier, livsmedelshandlare, bagare, skomakare, målaremästare, byggmästare, repslagare, segelmakare. Och han fick uppleva att Råå blev municipalsamhälle. Under tio års tid fick han lyssna till kyrkoherdens i församlingen, nykterhetskämpan Peter Wieselgren, predikningar för Rååborna om smuglingens och superiets fördärv.

Påverkades han alls av detta? Vad kände han när hans förstfödda, dottern Hedvig, var med om att starta en av frikyrkorna på Råå? Konventikelplakatet hade upphävts redan 1858, och det var ju en förutsättning för frikyrkorörelsen.

Om Sven hade fått se Råå av idag där hans fiskeredskap finns på museum och fiskebåtarna i hamnen har ersatts av lyxiga fritidsbåtar och den gamla näringen är helt borta, skulle han förvisso inte ha känt sig hemma.

Åsa Rausing-Roos

Artikeln skrevs ursprungligen i något annan form till Svens dottersonson Hans av Svens dottersondotter Åsa.

Familjegraven på Råå gamla kyrkogård.

Årsredovisning

RESULTATRÄKNING FÖR INKOMSTÄRET 2015

INTÄKTER	2015	2014
Medlemsavgifter	85 460,00	86 950,00
Entréavgifter	69 336,00	67 365,00
Entré ochguidning	23 820,00	18 350,00
Försäljning böcker kort etc	99 182,50	84 881,00
Försäljning kaffe, lotterier etc	31 875,00	33 589,00
Bidrag medlemstidningen	25 540,00	23 400,00
Driftsbidrag Helsingborgs kommun	145 000,00	145 000,00
Kursavgifter	4 800,00	0,00
Övriga ersättningar och bidrag	32 034,04	56 724,09
SUMMA INTÄKTER	517 047,54	516 259,09
KOSTNADER		
Lönekostnader netto	75 691,00	23 722,00
Aktivitetskostnader	31 265,00	19 317,00
Inköp av varor för försäljning	33 263,50	44 336,00
Förbrukningsmaterial, inventarieunderhåll	8 605,50	12 585,00
	148 825,00	99 960,00
Administrationsomkostnader		
Kontorsmaterial, porto, telefon etc.	42 185,86	39 116,19
Medlemstidningen	18 232,00	24 967,72
Representation, uppvaktningar, bidrag	6 700,00	3 287,00
Marknadsföring, informationsmaterial	21 724,76	22 421,00
Utställningar	22 750,50	18 214,00
Föreningsavgifter, utbildning	1 450,00	500,00
	113 043,12	108 505,91
Driftskostnad för fastigheten		
Tomtarrende, hyror	22 149,00	15 150,00
El, vatten och avlopp	40 326,00	51 476,00
Larmkostnader	36 910,00	28 032,00
Försäkringspremier	24 634,00	24 516,00
Underhåll och komplettering av inredning	81 547,00	92 319,00
Projektkostnader	30 117,75	122 645,00
	235 683,75	334 138,00
SUMMA KOSTNADER	497 551,87	542 603,91
RESULTAT FÖRE AVSKRIVN O FINANSPOSTER	19 495,67	-26 344,82
AVSKRIVNINGAR		
Årets avskrivningar	26 661,00	0,00
RESULTAT EFTER AVSKRIVN O FINANSPOSTER	-7 165,33	-26 344,82
Finansiella kostnader och intäkter		
Ränteintäkter, reavinster	5 213,04	47 929,21
Orealiserad värdeförändring finansiella tillgångar	5 541,99	0,00
	10 755,03	47 929,21
ARETS RESULTAT	3 589,70	21 584,39

TILLGÅNGAR	2015	2014
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar		
Byggnader	3 733 544,00	3 733 544,00
Byggnader motorhall	1 160 823,50	1 160 823,50
Byggnadsinredning	221 952,00	0,00
	<u>5 116 319,50</u>	<u>4 894 367,50</u>
Finansiella anläggningstillgångar		
Ruben Rausings legat	309 127,30	303 585,31
	<u>309 127,30</u>	<u>303 585,31</u>
Omsättningstillgångar		
Förutbetalda kostnader	48 592,00	42 043,00
	<u>48 592,00</u>	<u>42 043,00</u>
Kassa och Bank		
Kontantkassor	3 709,00	6 643,00
Bank	2 510 228,10	2 779 326,64
	<u>2 513 937,10</u>	<u>2 785 969,64</u>
SUMMA TILLGÅNGAR	7 987 975,90	8 025 965,45
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Ingående behållning	7 749 049,20	7 727 464,81
Årets resultat	3 589,70	21 584,39
	<u>7 752 638,90</u>	<u>7 749 049,20</u>
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	546,00	0,00
Övriga skulder	9 141,00	9 145,00
Uplupna kostnader och förutbetalda intäkter	225 650,00	267 771,25
	<u>235 337,00</u>	<u>276 916,25</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	7 987 975,90	8 025 965,45

Söndagsaktiviteter

- 13 mar Om kvinnor på Gamla Råå - Elsa-Lena Ryding
- 20 mar Cedergrens Plantskola - Christer Cedergren
- 27 mar Påskdagen - stängt!
- 03 apr Sjömansarbeten - Anita demonstrerar
- 10 apr Råå IF berättar om sin verksamhet
- 17 apr Råå GF berättar om sin verksamhet
- 24 apr Hans-Olof Ohlsson berättar om möten med indianer och dess historia
- 1 maj Årets utställning invigs
- 8 maj Rundvandring i Knussa Botillas fotspår under ledning av Inger Thede
- 15 maj Nordvästra Skånes Sjövarnskår visar ett bildspel om sin verksamhet
- 22 maj Lars-Berne Mårtensson visar filmer om två välbekanta Rååbor - Rasse och Nocke
- 29 maj Rundvandring i Knussa Botillas fotspår under ledning av Stina Norling

Alla aktiviteter startar kl. 15.00 på museet!

INFO-SIDAN

Öppettider 2016

28/2 – 12/6
Söndag 14.00-17.00

Påskdagen stängt

14/6 – 18/9
Tisdag-fredag 11.00-17.00
Lördag-söndag 13.00-17.00

Midsommarafton stängt
Midsommardagen stängt

25/9 – 4/12
Söndag 14.00-17.00

Medlemsavgiften för 2016 är 150:- / år.
Entréavgift för vuxna 50:- och för studerande med CSN-kort 40:-.
Fri entré för barn och ungdomar upp till 18 år.
Skolklasser från Helsingborgs kommun har specialavtal. **Betala gärna med kort.**

Guidade grupper – hela året efter tidsbeställning. Guidning beställs på museet per telefon 042-26 11 31 eller e-post info@raamuseum.se

Skolklasser – hela året efter tidsbeställning. Guidning beställs hos Mona Green 042-20 43 44 eller m.g@green-hydro.se eller info@raamuseum.se

Råå Museum för fiske och sjöfart
Museiplanen 1, 252 70 Råå
Tel 042-261131
Bankgiro 5601-4681
E-post info@raamuseum.se
Web www.raamuseum.se

Kultur

ett nöje och ett måste

MUSEITIDNINGEN

Redigering: Cal Åström

Redaktionsråd: Inga-Lena Stelzer, Åsa Rausing-Roos, Elsa Lena Ryding,
Stina Norling, Marianne Wittgren

Ansvarig utgivare: Marianne Wittgren

Kallelse till årsmöte

Årsmöte för Råå museiförening hålles i Raus församlingsgård Kielergatan 25

Torsdagen den 31 mars kl 19.00

Efter årsmötesförhandlingar och information kåserar Hans-Olof Ohlsson över ämnet:

Barkskeppet Tana - Rååflottans stolthet och morfars ögonsten

Kaffe med gott tilltugg serveras. **Föredrag och förtäring: 40 kr.**

HÖSTMÖTE kommer att hållas onsdagen den 26/10 kl 19.00

"Tana" för fulla segel. Oljemålning på museet.